

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3943/2019
20.11.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац, Бранка Станића, др Драгише Б. Слијепчевића и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Жарко Вујевић, адвокат у ..., против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање Београд, Филијала Ниш, кога од ревизије заступа Данило Недељковић, адвокат у ..., ради исплате дуга, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Нишу број Гж 4718/17 од 11.04.2019. године, у седници већа одржаној 20.11.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Нишу број Гж 4718/17 од 11.04.2019. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Нишу број Гж 4718/17 од 11.04.2019. године и пресуда Основног суда у Нишу број П 9737/16 од 06.04.2017. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе туженог да му на име накнаде штете због разлике између пензије која му припада и пензије која му је исплаћена за период од јуна 2008. године до децембра 2010. године, исплати месечне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа, па до исплате у року од 15 дана и да му надокнади трошкове парничног поступка.

Туженом **се не досуђују** трошкови поступка.

Образложење

Основни суд у Нишу је пресудом број П 9737/16 од 06.04.2017. године је обавезао туженог да тужиоцу на име накнаде штете због разлике између пензије која му припада и пензије која му је исплаћена за период од јуна 2008. године до 31. децембра 2010. године, исплати месечне износе који су ближе означени у изреци са законском затезном каматом почев од доспелости сваког појединачног износа до коначне исплате, а све то у року од 15 дана. Другим ставом изреке је обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 75.092,00

динара у року од осам дана са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до коначне исплате.

Виши суд у Нишу је пресудом број Гж 4718/17 од 11.04.2019. године одбио као неосноване жалбе тужиоца и туженог и потврдио је првостепену пресуду Основног суда у Нишу. Одбијен је захтев туженог да му тужилац надокнади трошкове другостепеног поступка.

Против другостепене пресуде Вишег суда у Нишу, тужени је изјавио посебну ревизију због погрешне примене материјалног права, односно потребе да се размотре правна питања од општег интереса, правна питања у интересу равноправности грађана и да се уједначи судска пракса.

Одредбом члана 404. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11 и 55/14), је прописано да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности ревизије из ства 1. овога члана одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

По оцени Врховног касационог суда испуњени су услови за одлучивање о ревизији туженог као изузетно дозвољеној применом члана 404. ЗПП, због потребе разматрања правног питања права о ванредном усклађивању пензије за 11,06 % од 11.01.2008. године за оне пензионере који су пензију остварили код туженог након 01.01.2008. године.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку и нашао је да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју повреду Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужиоцу је решењем Фонда за социјално осигурање војних осигураника од 08.09.2008. године признато право на пензију коју тужилац прима сваког месеца почев од 21.06.2008. године. Решењем о ванредном усклађивању пензије које је тужени донео 25.01.2008. године, пензије су усклађене за 11,06 %, али тужиоцу није усклађена пензија. Вештачењем је утврђено да за период од 21.06.2008. године до 31.12.2010. године разлика између пензије која је исплаћена тужиоцу и пензије усклађене по наведеним законским прописима према вредности бода 9,20 износи 66.469,00 динара.

На основу овако утврђених чињеница нижестепени судови су усвојили тужбени захтев тужиоца и обавезали туженог да му на име мање исплаћених

месечних износа пензија за период од 21.06.2008. до 31.12.2010. године исплате месечне износе за сваки месец понаособ са каматом, а на основу одредби члана 154, 155, 172. став 1. 186, 190. и 297. Закона о облигационим односима уз примену Одлуке о усклађивању војних пензија за 2007. годину („Службени војни лист број 13/08) и одлуке министра одбране донете на основу одредбе члана 261. став 5. Закона о Војсци Југославије о усклађивању пензија војних осигураника за 4,21 % почев од 01.01.2008. године. Нижестепени судови су заузели став да су војни осигураници почев од 01.01.2008. године у погледу права на усклађивање пензије укључени у општи систем пензијског и инвалидског осигурања, а то значи да се испуњеност законских услова за признавање права на ванредно усклађивање пензија није могла одвојено ценити у односу на војне осигуранике, јер су пензије остварене до 01.01.2008. године, као и оне остварене после тог датума, морале бити усклађене на исти начин, под истим условима и у истој висини као и пензије корисника у осигурању запослених.

Основано се у ревизији туженог истиче да је тужилац право на пензију остварио 21.06.2008. године и да је њему пензија утврђена по одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању на дан остваривања права. Наиме, директор туженог је 25.01.2008. године донео решење о увећању пензија за 11,06 % почев од 01.01.2008. године (решење о ванредном усклађивању пензија, вредности општег бода и новчаних накнада од јануара 2008. године) којим је извршено усклађивање пензија од 01.01.2008. године, а у то време тужилац је био у радном односу и примао је плату. Усклађивање пензија за 11,06 % почев од 01.01.2008. године односи се на кориснике пензије које су тај статус имали до 31.12.2007. године и примали су пензију.

Врховни касациони суд је имао у виду да је до 31.12.2007. године на снази био Закон о Војсци Југославије („Службени лист СРЈ“ број 43/94, 28/96, 46/99, 74/99 и 3/02 и 37/02 и „Службени лист СЦГ“ 7/05 и 44/05) где је чланом 261. било прописано да се пензије одређене по овом закону усклађују са почетком сваке календарске године са пензијама одређеним у претходној години. Пензије се усклађују тако што се као пензијски основ за раније остварене пензије узима плата која припада за одговарајући чин од кога се одређују пензије остварене у претходној години.

Законом о Војсци Србије („Службени гласник РС“ број 116/07 и 88/09) у прелазним и завршним одредбама је у члану 193. прописано да усклађивање износа пензија војних осигураника остварених до дана ступања на снагу овог закона као и пензија остварених по ступању овог закона на снагу се врши по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање. Чланом 197. наведеног закона је прописано да до доношења прописа о војној обавези, социјалном, здравственом и пензијском и инвалидском осигурању професионалних војних лица остају на снази следеће одредбе Закона о Војсци Југославије: Поглавље XIV – пензијско и инвалидско осигурање (чланови 240. до 260. и од 262. до 278.).

Из изнетог произилази да није остао на снази цитирани члан 261. Закона о Војсци Југославије на основу кога су пензије усклађиване у време важења тог закона, уз истовремено околност да није донет посебан Закон о пензијском и инвалидском осигурању за војне осигуранике, те је као регулатива за ову материју остао Закон о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“ број 34/03, 64/04, 84/04, 85/05, 101/05, 63/06, 5/09, 107/09, 101/10, 93/12 и 62/13).

Како је тужилац право на пензију остварио 21.06.2008. године њему је пензија утврђена према одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању на дан остваривања тога права, те је тужилац пензију примао од тада па надаље са припадајућим увећањима. Увећање од 11,06 % се односило на претходни временски период као што је речено за кориснике пензије који су то били до 31.12.2017. године.

Врховни касациони суд је оценио да тужени основано ревизијом побија правилност пресуђења, те је исту уважио на основу члана 416. став 1. ЗПП, јер је утврдио да нижестепени судови нису правилно применили материјално право.

Туженом се не досуђују трошкови парничног поступка иако је успео са ревизијом зато што је на рочишту пред првостепеним судом одржаним 06.04.2017. године на коме је главна расправа закључена изјавио да трошкове поступка не тражи. Трошкове за жалбу и за ревизију није определио у погледу врсте и износа трошкова за које тражи накнаду како је то прописано чланом 163. став 2. ЗПП па му се зато не досуђују.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић